

BLIJDENSTEIN NIEUWS 31

JUNI 2013

Colofon

Bezoekadres	Pinetum Blijdenstein Van der Lindenlaan 125	
Postadres	Postbus 49 1200 AA Hilversum	
Tel- en faxnummer	035-6231123	
E-mail	info@pinetum.nl	
Website	www.pinetum.nl	
Bankrekening	45 11 81 565	
Openingstijden	Maandag t/m vrijdag: 09.00 tot 16.00 uur Van 1 april t/m 31 oktober ook op zaterdag en zondag van 12.00 tot 16.30 uur	
Toegangsprijzen	kinderen tot 12 jaar	€ 1,00
	kinderen vanaf 12 jaar en volwassenen	€ 2,50
	op woensdag is de toegang gratis	
Abonnementen:	éénpersoons jaarkaart	€ 17,50
	meerpersoons jaarkaart (max. 4 pers)	€ 32,50
Dagelijks beheerder	Hans van Roon	
Redactie Blijdenstein Nieuws	A.R. Gathier MA	
Oplage	750 exemplaren	
Druk	Drukkerij Brügemann bv, Hilversum (tel. 035-6858782)	

Blijdenstein Nieuws is een uitgave van de Stichting Pinetum Blijdenstein en wordt gratis verspreid onder jaarkaarthouders, sponsors, bevriende stichtingen en botanische tuinen met een GNP-collectie.

Aan dit nummer werkten mee:

A. Aptroot, F. Bouman, P.D. Hoogenraad, G. van der Lans, F.R. Willink

Op de cover: *likiangensis* var. *rubescens*.

HET PINETUM HALVERWEGE 2013

Het voorjaar van 2013 was een van de koudste sinds het begin van de weermetingen van het KNMI rond 1860. Het Pinetum heeft dat ook gemerkt, maar trof het wel goed met evenementen, zoals het paaseieren zoeken op tweede paasdag met meer dan 450 bezoekers en de rododendron-rondleiding op eerste pinksterdag. De rododendrons bloeiden dit jaar later dan ooit.

Voor coniferen is dit weer trouwens niets bijzonders. Tijdens de ijstijden was het voorjaar nog veel kouder. Ook 'global warming' hebben zij overleefd in een

historie van meer dan 200 miljoen jaar, vanaf het Mesozoïcum. Met temperaturen en CO₂-gehalten tot ver boven wat wij ons nu kunnen voorstellen.

In de tuin was alles laat dit jaar, maar toch is er veel gebeurd. Op 26 april hielden Zsolt Debreczy en István Rácz hun lezing 'Conifers around the World', over hun inventarisatie en onderzoek van coniferen in alle delen van de wereld gedurende bijna 35 jaar. Met Aljos Farjon erbij, die ook een korte

'Stoer in de schaduw' was een geslaagde dag met rond de 200 bezoekers.

voordracht hield, was het Pinetum die middag even het kenniscentrum van de wereld voor Coniferen. Op 1 juni was er de plantenmarkt 'Stoer in de Schaduw', georganiseerd samen met Groei & Bloei afdeling Hilversum. Een deel van de tuinmuur (een gemeentelijk monument) is dit voorjaar geres- taureerd, andere stukken volgen in de komende jaren

Op financieel gebied was er goed nieuws. In februari kende de Postcodeloterij een subsidie toe van € 2 miljoen over 5 jaren aan de NVBT, de vereniging van botanische tuinen, waar ook het Pinetum lid van is. Deze subsidie wordt gebruikt voor het gezamenlijke project 'Planten voor de Toekomst', om de tuinen en collecties voor een breed publiek nog interessanter en toegankelijker te maken. In de toekomst kunt u bij voorbeeld met uw smartphone uw eigen rondleiding in het Pinetum volgen.

In maart besloot de gemeente Hilversum voor 2013 toch weer een subsidie van € 25.000 toe te kennen aan het Pinetum. Wij zijn de gemeente zeer erkentelijk voor deze belangrijke bijdrage.

Ongeacht het klimaat, ook het financiële klimaat, gaat het Pinetum door. Het is net zo'n overlever als de coniferen zelf.

Robbert Willink
voorzitter Stichting Pinetum Blijdenstein

PINETUM OP FACEBOOK

Vanaf 9 mei is het Pinetum ook te volgen op facebook.

Op de facebook pagina leest u elke week wat er is gebeurd in de tuin en welke activiteiten er georganiseerd worden. Verder staan er foto's op en kunt u lezen wat andere bezoekers van het Pinetum vinden.

Dus kom eens langs op facebook!

U komt op de facebook pagina via de website www.pinetum.nl daar klikt u op het facebook icoontje.

GERRIT BOOTSMAN, PASSIE VOOR AL WAT GROEIT EN BLOEIT

Aan de geschiedenis van het Pinetum hebben verscheidene beheerders hun bijdrage geleverd. Na de Tweede Wereldoorlog was Gerrit Bootsman van 1946 tot 1982 de derde beheerder van het Pinetum.

Gerrit Bootsman, geboren op 24 december 1916 te Amsterdam, kwam uit een familie die nauw was verbonden met hout. Zijn vader was houtkeurder voor een bouwmaatschappij en reisde zelfs naar Zweden om daar ter plekke bomen te selecteren.

Na de lagere school wilde Ger tuinman worden. Zijn vader vond dit maar niets “een vak waar je altijd met je kop naar

de grond gebogen stond, is geen vak”. Hij moest dan ook houtkeurder worden. Gelukkig nam zijn moeder het voor hem op “als een kind een keuze maakt, moet je daarachter staan” en kordaat stapte zij met de twaalfjarige Ger naar het hoogste op tuingebied, de Hortus Botanicus in Amsterdam.

Hortulanus A.J. van Laren vond Ger wel geschikt, maar wilde dat hij eerst ervaring opdeed en de grondbeginsele leerde van het tuinmansvak bij een bloemenkwekerij. De keuze viel op bloemisterij Thim, die in de Watergraafsmeer snijbloemen en snijgroen kweekte, maar ook orchideeën en heesters forceerde. Na deze oplei-

Excursie in het Pinetum (1953).

ding als bloemist nam hij ontslag om gedurende twee jaar het hoveniersvak te leren bij de firma Sweers. Nu vond Ger zichzelf bekwaam genoeg om bij de Hortus aan de gang te gaan en de toenmalige directeur prof. Th.J. Stomps nam hem zonder meer aan. Er ging een wereld voor de zeventienjarige Ger open. Natuurlijk moest hij onderaan beginnen als loopjongen, maar hij hield zijn ogen goed open en leerde de planten en hun namen. Zo werd hij een keer betrapt door Stomps toen hij een hopplant voor een college bestudeerde. “Zo jongeman, ken je deze plant?” Ja, dat wist Ger en zelfs de Latijnse naam *Humulus lupulus*! “Zo, hoe weet jij dat?” vroeg de professor verbaasd. Ger legde uit dat hij in de tuin altijd de bordjes van de planten

Ger Bootsman met de motormaaier.

las. “Je zal het in je vak nog ver brengen” was het antwoord van de professor. In de avonduren ging Ger naar de tuinbouwschool en volgde cursussen tuinaanleg, dendrologie en bosbouw bij de Heidemaatschappij en klom op van tuinjongen tot tuinman-bloemist bij de Hortus.

Ook privé ging het voorspoedig. In 1940 trouwde hij met Truus Eveleens en werd al snel vader van een zoon. De oorlogsjaren waren zwaar in Amsterdam en na de ellendige hongerwinter kregen Ger en zijn vrouw het plan om buiten te gaan wonen. Toevallig was de beheerder van Pinetum Blijdenstein in Hilversum, A.M. van Essen, in 1946 benoemd tot hoofd van de plantsoenen in Leeuwarden en de Hortus was op zoek naar een vervanger. Het Pinetum maakte destijds nog onderdeel uit van de Universiteit van Amsterdam. Het personeel kon intern solliciteren en Ger bleef uiteindelijk als enige sollicitant over. Na een kennismaking met en goedkeuring door de familie Blijdenstein werd hij aangenomen en zo vertrok het gezin Bootsman in mei 1946 met inmiddels twee kinderen naar Hilversum. Een geheel nieuw leven voor iedereen!

Het jonge gezin, dat in 1948 en 1955 werd uitgebreid met nog twee kinderen, was zich ervan bewust op een uniek plekje te werken en te wonen. De enige donkere wolk die iedere maand weer verscheen, kwam in de vorm van G.A.M. Pisart, een afgevaardigde van de Hortus, die maandelijks het loonzakje kwam overhandigen en toezicht hield op het reilen en zeilen in het

Jonge bomen ca. 1960.

Pinetum. Dit was altijd een spannende dag want mijnheer Pisart was beslist geen makkelijke man en de kinderen wisten dat zij zich die dag gedeisd moesten houden.

Ook een geregelde gast was boomkweker Job Konijn uit Boskoop, die ieder jaar griffels (= stekken) kwam snijden voor nieuwe kweek en eventuele nieuwe soorten. Dit had ook Ger's aandacht: nieuwe soorten vinden die spontaan kunnen ontstaan als 'heksenbezems' in coniferen of als zaailingen. Hij deed diverse vondsten zoals de *Abies koreana* 'Compact Dwarf', de *Platyclusus orientalis* 'Blijdenstein' (bij de ingangspoort) en de *Taxus baccata* 'Cappenberg' (gevonden in de achtertuin van de heer Cappenberg in Hilversum).

Het onderhoud van het Pinetum werd door Ger alleen gedaan. In de vijftiger en zestiger jaren van de vorige eeuw kreeg je nog geen hulp van vrijwilligers en de studenten die op bezoek kwamen, kregen een rondleiding en maakten hun handen liever niet vuil. In de beginjaren had het Pinetum zelfs geen

motormaaier en maaide hij alles met een handmaaier. Ook de kinderen werden wel eens voor tuinwerk ingezet. Als de kermis in Hilversum kwam, konden ze 10 cent per geschoffeld pad verdienen. Hun kinderleven werd voor een deel bepaald door het Pinetum. Vriendjes mochten niet in de tuin spelen, maar aan de andere kant hadden ze wel de vrijheid om stiekem in een hoge conifeer te klauteren om de Loosdrechtse plassen te zien.

In de zeventiger jaren werden heidetuin heel populair en ook het Pinetum ontkwam daar niet aan. Oorspronkelijk was het ontwerp van Copijn in 1911 gras met coniferen, maar geleidelijk aan werd er meer heide aangeplant. Dit was ook niet zo gek, want Ger hield van heide en de combinatie met coniferen oogde goed. In 1971 richtte hij de heidevereniging *Ericultura* op en organiseerde jaarlijks de Geranium- en Heidemarkten in Hilversum. Helaas voor Ger vond de Hortus dat de heide de toegankelijkheid van de bomen belemmerde en werd hem opgedragen

De jonge Gerrit Bootsman net aangesteld als tuinbeheerder.

De beheerderswoning in het Pinetum in 1946.

de heide weer door gras te vervangen. Gerrit was een ongelofelijk energieke man met een enorme passie voor al wat groeit en bloeit. Al gauw had hij naast de zorg voor het Pinetum diverse functies bij tuinorganisaties. Hij trad toe tot het tuincomité van de Dr. Costerustuin en werd al snel voorzitter. Ditzelfde gebeurde bij de K.M.T.P. (Koninklijke Maatschappij Tuinbouw en Plantkunde) afdeling Hilversum. Gerrit maakte in 1956 voor het Muiderslot een reconstructie van de Kruidhof. Ook zijn opgedane kennis en ervaring met coniferen deelde hij graag met anderen. Hij gaf advies aan diverse andere pineta zoals het Pinetum Ter Borgh te Anloo, het Pinetum Schovenhorst te Putten, het Pinetum De Belten te Vorden en het Arboretum Trompenburg te Rotterdam.

Altijd bezig met groen, zelfs in de avonden nog dialezingen geven door het hele land, cursussen en rondleidingen geven, tuinkeuringen doen, artikelen schrijven voor kranten en tijdschriften, zoals de rubriek 'De Boom' in

Hilversum, die in 1976 wekelijks verscheen in de Gooi- en Eemlander en waarvoor hij samen met drs. Onno Wijnands van de Hortus alle bijzondere straatbomen van Hilversum determineerde, een hele klus!

Bomen, maar vooral coniferen hadden altijd een speciale plek bij hem. In een interview in 1981 noemde Ger coniferen de aristocraten in de plantenwereld door hun statische vormgeving. Hij zag hoe de bezoekers hierop reageerden: zowel positief door rustig te worden als negatief door in paniek te raken als gevolg van diezelfde rust. Ger noemde het grootste gevaar voor de mensheid dat zij zich volledig loskoppelt van de natuur en hierop niet meer kan terugvallen en een gevecht aangaat, terwijl een compromis tussen mens en natuur ook mogelijk is. Een vooruitstrevende filosofische gedachte!

De laatste jaren waren onzekere jaren voor het bestaan van het Pinetum. De Universiteit van Amsterdam stootte zowel de Hortus in Amsterdam als het Pinetum af en er moest snel een oplossing worden gevonden. Dankzij de inspanningen van de toenmalige burgemeester van Hilversum, mr. W.R. van der Sluis, het Universiteitsbestuur en het Amsterdamse College van Burgemeester en Wethouders werd uiteindelijk het voortbestaan veiliggesteld. Op 12 januari 1982 ging Ger Bootsman met pensioen en nam met pijn in het hart afscheid na 35 jaar tuinbeheerder van het Pinetum te zijn geweest.

Gerdy van der Lans met dank aan Meda de Haas-Bootsman en Arnica Bootsman

BIJZONDERE LEZING: “CONIFERS AROUND THE WORLD” DOOR ZSOLT DEBRECZY EN ISTVÁN RÁCZ

Op vrijdag 26 april 2013 presenteerden de dendrologen Zsolt Debreczy en István Rác, in de goed gevulde zaal van het bezoekerscentrum van Pinetum Blijdenstein een verslag van 35 jaar dendrologisch onderzoek dat resulteerde in hun 2-delige levenswerk “Conifers around the World”. Gedurende twee uren passeerde een niet te stuiten stroom van foto's en anekdotes en werden de toehoorders vergast op vele exotische coniferen in meestal ontoegankelijke gebieden.

Tijdens expeditie naar ondermeer Taiwan, Vietnam, China, Japan, Chili en Mexico konden zij met hulp van vele locale specialisten en vrijwilligers van 500 soorten gegevens verzamelen over de morfologische eigenschappen, klimaat, ecologie, verspreiding en bedreiging. De waarnemingen werden gedocumenteerd met behulp van 340.000 foto's en 500.000 herbariumcollecties.

De coniferen varieerden van de nauwelijks 15cm hoge vegetaties van *Lepidothamnus* in Zuid Chili tot de indrukwekkende Tule tree, een cipres uit Mexico met een stamomvang van 36 meter. Zeer indrukwekkend waren ook de beelden van de 65 kilometer lange *Cryptomeria japonica* avenue bij Nikkō Tōshō-gū en van *Cupressus dupreziana* in de wadi's van het Tassuli Plateau in Algerijë. Van deze laatste soort zijn nog slechts 230 bomen over. Voor verdere informatie over hun ervaringen

V.l.n.r: Zsolt Debreczy, Hans van Roon, István Rác.

zie <http://conifersaroundtheworld.com/>
Aan het einde van de middag gaf Aljos Farjon een korte introductie op zijn dit najaar te verschijnen boek “An Atlas of the World's Conifers”.

De volgende dag brachten Zsolt en István met Aljos Farjon een uitgebreid werkbezoek aan de collectie van Pinetum Blijdenstein daarbij geïnformeerd door onze beheerder Hans van Roon en collectiebeheerder André Aptroot.

Ferry Bouman

NIEUWS UIT DE TUIN

De tuinmuur rond het Pinetum is een gemeentelijk monument en een voor de tuin belangrijk bouwkundig element. Het gedeelte waar de muurkas tegen staat, bleek in een heel slechte staat te zijn. Doordat het regenwater aan de achterzijde van de kas gewoon langs de muur naar beneden liep, is het cement door vocht en vorst opgelost en zodanig verzwakt, dat de stenen er met de hand uitgehaald konden worden.

De hoogste tijd dus om de metselaar te laten komen! Aannemer Hofstee heeft het werk uitgevoerd en de muur is stukje bij beetje weer hersteld.

Varens

Naast de uitbundige bloei van onze ro-dodendrons valt ook het bijzondere uitrollen van nieuw varenblad op. Vooral het intieme hoekje achter de vijver bij de varenbank is met vele soorten varens aangekleed.

Coniferen

Heel veel naaldbomen hebben dit voorjaar gebloeid, enorme wolken stuifmeel waren het resultaat! Dat betekent na-

tuurlijk ook weer dat we een hoop mooie kegels kunnen verwachten en zaden voor de opkweek van sommige zeldzame soorten.

Voorals de bloeiwijze van de Goudlarix naast de vijver is prachtig om te zien!

Hans van Roon

WANDELEN TUSSEN WOLKEN VAN KLEUR

Het Pinetum Blijdenstein kan niet alleen bogen op een belangwekkende collectie coniferen maar beschikt ook over een uitgebreide verzameling rododendrons. Die zijn daar vanaf 1986 geplant om de tuin 'wat meer kleur te geven'. De collectie bestaat uit 180 natuurlijke soorten. In mei staan de meeste rodo's in bloei.

Dat was aanleiding om op zondag 19 mei 2013 een excursie te organiseren rond het thema rododendrons. Onder leiding van Gerdy van der Lans liepen zo'n veertig bezoekers door de rododendronvallei van het pinetum om daar te genieten van de bloemenpracht en vele wetenswaardigheden te horen over deze schitterende planten.

Rododendronwandeling.

EEN OUDE NIEUWE ZELDZAME BOOM IN HET PINETUM

Veel soorten coniferen lijken sterk op elkaar, en het is lang niet altijd mogelijk om een exemplaar met zekerheid te determineren.

Bij jonge planten en bij zaden wordt er voorsnog vanuit gegaan dat de naam klopt waaronder het wordt aangeboden. Na verloop van tijd blijkt nogal eens dat het wat anders is, vaak een veel minder zeldzame soort.

Ook worden er nog wel eens bordjes verwisseld tijdens het opkweken, of gooien bijvoorbeeld de merels de bordjes uit de potten.

Ook elke keer dat er specialisten in het Pinetum komen, worden er foutieve namen gemeld. Meestal maar één of een paar, bij de rododendrons wat meer omdat daarvan een groot deel van de bordjes een jaar of 5 geleden verloren is gegaan.

Het bezoek van Zsolt Debreczy en Istvan Racz was van een andere orde. Zij hebben vrijwel alle bomen kritisch bekeken, ook de kleine in de kweek, en alles in de kas. Het leidde tot een flink aantal andere namen, en deze keer

waren er ook exemplaren bij die tot een zeldzamere soort blijken te behoren dan voorheen gedacht. Een wel heel opvallende wijziging wordt hier apart uitgelicht.

Het betreft één van de grootste bomen in het Pinetum, een Spar die jarenlang als *Picea wilsonii* door het leven ging. Het blijkt echter *Picea maximowiczii* te zijn, die van de vorige vooral verschilt doordat de twijgen van onderen bruin zijn en niet wittig.

De kegels van de wilsonii zijn groter en de habitus (vorm van de boom) is anders. Dit is een soort uit Japan die in het wild erg zeldzaam is geworden.

Er komen geen grote bomen meer in het wild voor omdat er overal in het verspreidingsgebied veel gekapt is.

Ook in Pineta is deze boom zeldzaam: er staan waarschijnlijk maar vijf andere bomen verspreid over Europa.

We hebben er dus een grote zeldzaamheid bij, maar eigenlijk hadden we hem natuurlijk al die jaren al, alleen wist niemand het. Ons exemplaar draagt volop kegels, ook aan lage takken.

Binnenkort komt een bordje met de juiste naam erbij te staan. Kijk eens met andere ogen naar deze boom.

Genoom van de kerstboom ontrafeld

AMSTERDAM. Het enorme genoom van de fijnspar (*Picea abies*), de traditionele kerstboom, zit tjokvol rondspringende stukjes DNA. Deze mobiele DNA-elementen dwalen doelloos door het genoom en hebben zich gedurende tientallen miljoenen jaren langzaam opgehoopt. Het is dankzij deze stukjes dat de genomen van fijnsparren en andere coniferen zo gigantisch groot zijn: elk van hun 24 chromosomen is even groot als het complete genoom van de mens. Dat schreven genетиci donderdag in *Nature*, in een analyse van het complete fijnspargenoom. Het is het eerste genoom van een naaktzadige plant dat volledig in kaart is gebracht. Tot nu toe waren alleen genomen van bedektzadigen (bloeiende planten) ontrafeld. (NRC)

NRC 24 mei, 2013.

OVERZICHT EVENEMENTEN ZOMER - NAJAAR 2013

Zondag 9 juni: rondleiding om 14.00 uur.

Zondag 23 juni: Kunst en Antiek taxatiedag "Schatten in het Pinetum" vanaf 12.00 uur tot 17.00 uur. Frederik Baerveldt en drie taxateurs van veilinghuis Van Spengen taxeren ter plekke uw kunst en antiek. Kosten zijn € 3,- per taxatie en € 10,- per vier taxaties. U ontvangt direct een taxatierapport van een beëdigd taxateur.

Dinsdag 9 juli: Dinodag om 14.00 uur. Knutselmiddag voor kinderen vanaf 5 jaar. Kosten € 3,- per kind inclusief limonade en iets lekkers. Begeleidende volwassenen gratis toegang.

Zondag 14 juli: rondleiding om 14.00 uur.

Woensdag 17 juli: Zomeravond rondleiding om 20.00 uur met korte vleermuizenexcursie door Peter van der Linden. Kosten € 5,- p.p. inclusief consumptie en hapjes. Tuin is geopend vanaf 19.30 uur.

Zondag 11 augustus: rondleiding om 14.00 uur.

Woensdag 14 augustus: Zomeravond rondleiding: zie info 17 juli.

Weekend 14 en 15 september: Open Monumentenweekend met rondleidingen zaterdag om 14.00 uur en zondag om 12.00 uur en 15.00 uur. Tuin is geopend vanaf 10.00 uur tot 17.00 uur.

Zaterdag 14 september t/m zondag 22 september: Kunstexpositie Marth Craandijk in het bezoekerscentrum, dagelijks vanaf 12.00 uur tot 16.30 uur.

Zondag 13 oktober: rondleiding om 14.00 uur.

Zondag 20 oktober: Kinderrondleiding Oktobermaand Kindermaand om 14.00 uur. Geschikt voor kinderen vanaf 8 jaar. Toegang kinderen gratis, begeleidende volwassenen betalen € 2,50.

Kijkt u voor verdere informatie op onze website: www.pinetum.nl

STEUN HET PINETUM

Het Pinetum is voor zijn voortbestaan voor een heel groot deel afhankelijk van de financiële steun van particulieren en bedrijven.

Als ontvanger van deze uitgave steunt u waarschijnlijk het Pinetum al met een jaarlijkse donatie.

Maar u kunt meer doen om deze schitterende bomentuin in stand te houden.

Boomadoptie

Particulieren en bedrijven kunnen een boom adopteren voor een periode van vijf jaar of langer, al dan niet in de vorm van een lijfrente.

Vermelding van uw adoptie bij de boom is mogelijk, maar natuurlijk niet verplicht.

De adoptiekosten zijn minimaal € 250,- per jaar.

Wie een boom adopteert ontvangt gedurende de adoptie een meer-persoonsjaarkaart.

Schenkingen en legaten

Zowel eenmalige schenkingen als legaten kunnen indien gewenst gekoppeld worden aan een specifiek project.

Lijfrente

Periodiek schenken betekent dat u gedurende een langere periode een vast bedrag schenkt aan Pinetum Blijdenstein.

Deze manier van schenken is voor u fiscaal aftrekbaar als u dat minimaal vijf jaar achter elkaar doet en het laat vastleggen in een notariële akte.

Notariskantoor Van Limburg Stirum in Hilversum heeft aangeboden deze acte tegen een zeer gereduceerd tarief te passeren bij een gift van minimaal € 150,- per jaar.

Pinetum Blijdenstein neemt deze geringe kosten dan graag voor haar rekening.

ANBI

Omdat het Pinetum is gerangschikt als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) hoeft over een ontvangen schenking geen belasting te worden afgedragen.

De volledige schenking komt dus ten goede aan het Pinetum.

Voor meer informatie:

F.C. Six,

Secretaris Pinetum Blijdenstein

tel.: 035 7722246,

secretariaat@pinetum.nl

STICHTING PINETUM BLIJDENSTEIN

Bestuur

Drs. F.R. Willink (voorzitter)
Ir. F.H. August de Meijer (vice voorzitter)
Jhr. F.C. Six (secretaris)
J.J.M. Verhaak RA (penningmeester)
Dr. F. Bouman
Mr. P.D. Hoogenraad
Prof. Dr. J.H.D. Wolf
J.M. Visser
A.R. Gathier MA

Wetenschappelijk collectie beheerder

Dr. A. Aptroot

Beheerder

H. van Roon

Met uw jaarkaart steunt u het Pinetum en heeft u gratis toegang tot het Pinetum.
Bovendien heeft u met de jaarkaart het hele jaar gratis toegang tot:

de Hortus Botanicus in Amsterdam
de Hortus Botanicus in Leiden
de Botanische tuin Arboretum Belmonte in Wageningen
de Botanische tuin van de TU Delft

Zie voor informatie over de tuinen [www. nationale-plantencollectie.nl](http://www.nationale-plantencollectie.nl)